

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6,50
mesec : 2,20.

V upravnih prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1,70.

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 190.

V Ljubljani, v sredo 21. avgusta 1901.

Letnik XXIX.

Volivno gibanje.

Ljudski glas.

Imeli smo priliko slišati odločne naše nasprotnike, ki so brez ovinkov obsojali surove napade dr. Tavčarja na shodih v Novem mestu in Višnji gori. Mi se temu ne čudimo, ker dr. Tavčar res ni izbirčen v sredstvih, s katerimi preganja neljube mu osebe. A to, kar dr. Tavčar sedaj počenja, prekaša že vse meje. Stoji se celo njegovim ožjim pristašem, ki tudi proti političnemu nasprotniku varujejo mejo dostojnosti. Ta dr. Tavčarjeva agitacija ima vsaj to dobro stran, da ljudstvo spozna, kako podlih sredstev se nekateri nasprotniki poslužujejo proti našim somisljenikom. Tako tudi zadnji Tavčarjev govor v Višnji gori ni bil brez vsepeha za nas. Danes smo prejeli nastopno izjavo:

»Dne 17. t. m. smo imeli priliko slišati v Višnji gori samega liberalnega generala dr. Tavčarja, kako grdo in ostudno je govoril o duhovnikih, gospodu dr. Šustersiču in gospodu Vencajzu. Toda dr. Tavčar je pri treznih možeh dosegel ravno nasproten namen. Od sedaj, ko smo iz ust dr. Tavčarja slišali take brezozirne napade, imamo do obeh imenovanih državnih poslancev še večje zaupanje. Gospod dr. Tavčar, čim bolj ko napadate neljube Vam osebe, tem bolj se širi ljudska nevolja proti Vam. Le tako naprej, konečno ostanete sami!« — Slede trije podpisi, ki so v našem uredništvu na razpolago.

Tavčarjev pastirski list.

Tako je novomeški Slanc krstil surovi dr. Tavčarjev govor. Dr. Slanc kar skače veselja, da ima v osebi dr. Tavčarja vsaj jednega, ki se lahko meri z njim v psokah. To proglašajo dr. Slanc v včeršnjem »Nar.«, kot »veliko dejstvo v majhni naši domovini«. O Tavčarjevih surovostih vpije Slanc: »Ali ima ta dr. Tavčar slovenski jezik na razpolaganje!« in za kopo Tavčarjevih psok imenuje Slanc dr. Tavčarja »mojstra slovenskega sloga«. Prosit »inteligence«, ki si s Slancem vesela tega »lepega talenta kranj-

skih Slovencev« in »dobrotljivega genija«. To proslavo svojih psok je šefredakter »Sl. Naroda« dal ponatisniti v včeršnjem »Narodu«. Nagnil ga je menda do tega naslednji Slančev stavek: »Veliko veselja je vzbujalo svoj čas, kako je dr. Schalk v državnem zboru dr. Šustersiča s svedrom drl, ali vse večje obuja dr. Tavčarjev govor.« To proslavo Schalk - Tavčarjeve zveze je hotel šefredakter »Slov. Naroda« pribiti v svojem glasilu, pribil jo je pa tako visoko, da jo vse ljudstvo lahko vidi in — obsodi. Zato se popolnoma strinjamo s Slančevim klicem: »Bog Vas živi, dr. Tavčar, še dolgo let!« — vsaj čim dalje bodeta vidva s Slancem ustvarjala po majhni naši domovini svoja »velika dejstva«, čim dalje bodeta nadlegovala ljudi s svojim »slogom«, tem preje se bodo odprle vsem Slovincem oči, tem preje bodo Slovenci združeni proti takim »mojstrom slovenskega sloga« pri resnem delu v katoliško narodnem taboru. Zato Bog živi tudi Vas še dolgo vrsto let, novomeški gospod Slanc, »ki dobro poznate našega kmeta«, kmet pa Vas — še bolj!

Na kaj je Tavčar pozabil, ko je grozil z gnjilimi jajci.

Piše se nam: Dr. Tavčar je v Višnji gori strašno bahato govoril, da utegne mobilizovati deželnozborsko galerijo proti zastopnikom kmetijskih interesov. Ako bode dr. Tavčar hotel nastopiti z gnjilimi jajci proti kmečkim poslancem, tedaj smo res radovedni, kje bo dobil potrebno maso. Ali bodo slušali njegovo povelje njegovi volivci: c. kr. uradniki? Delavstva nima dr. Tavčar zaseboj, morda bo dr. T. sam mečkal zaprtke v svojih rokah. Le poskusi naj, tedaj se bode tresla okolica starega strelišča zavednih naših mož! Uprav čudimo se, kako more dr. Tavčar groziti z gnjilimi jajci. Ali ne ve, da bi bil jako široka tarča? Na to je Tavčar pri svoji grožnji menda pozabil?

Torej le ne preošabno, g. doktor! Zavednim kmetiskim volivcem pa kličemo: Možje volivci! Dajte Tavčarju z volivnimi listki v roki gromovit odgovor, ker grozi

Vašim poslancem, ako bodo branili Vas in Vaše koristi proti liberalnim spletkam. Ne volite nobenega liberalnega kandidata, in Tavčarju upade pogum!

Kdo guli ljudstvo?

Dr. Tavčar in njegov »Rodoljub« slika kato. narodno stranko kot največjo izkoriščevalko našega ljudstva. Seve jima tega noben razsoden človek ne verjame. Ali so »guljenje ljudstva« mnogobrojne ustanove, katere so kato. duhovniki naložili na korist našega ljudstva, ali se guli ljudstvo z »Vincencijevimi družbami«, »Alojzijevešcem«, »Marijanišcem« in drugimi dobrotelnimi zavodi, v katerih se kaže delo in požrtovalnost naših mož. Kdo pa je prišel na Kranjskem ljudstvo reševati iz rok ljudskih pijavk. Bil je to duhovnik! Prvo hranilnico na Kranjskem je ustanovil v Šmartnem pri Tuhinju župnik Fr. Mihael Paglovec († 1759). S to hranilnico in posojilnico je osrečil celo okolico. Koliko je slovenska duhovščina zlasti v zadnjih letih tudi v tem pogledu storila v blagor slovenskega ljudstva! Komu podtikati »guljenje« ljudstva, ima dr. Tavčar najmanj pravice, ker je njegov »Narod« strahovito rohnol, ko je naše delavsko tajništvo pričelo ljudstvu brezplačno delati razne prošnje.

Učitelstvo.

»Učiteljski Tovariš« že trobi na boj in hujska učitelstvo. »Boj na življenje in smrt!« kličo »Učiteljski Tovariši«, »da ima učitelstvo svojo lastno sodbo in lastno voljo. Samo sladke obljube in prijazne besede dandanes učitelstva več ne vlečejo«. V koliko so te besede resne, kaže ropotanje »Učiteljskega Tovariša« za — liberalce. Radi tega je upr. smešen klic »Učiteljskega Tovariša«, da ne bo nikdar svojega političkega vpliva uporabljal za brezvestno zapeljevanje ljudstva. »Učiteljski Tovariš« vabi učitelje v boj za liberalce soseben s tem, da bode zboljšanje učiteljskih plač pokopano na veke, ako zmaga kato. narodna stranka. V koliko je v tej zadevi resnosti na liberalni strani, pokazal je po-

slanec Višnikar in drugi, zato bi skoro dejali, da je »brezvestno zapeljevanje učitelstva«, ako se učiteljem obetajo zlati gradovi od liberalcev. Na psokve »Učiteljskega Tovariša« na nižjeavstrijske »klerikalce« ne bomo odgovarjali, povemo pa urednikom »Učiteljskega Tovariša« samo to, da je ravno »klerikalni« nižjeavstrijski deželni zbor poboljšal dohodke učiteljem. Značilno za »neodvisnost« »Učiteljskega Tovariša« je dejstvo, da ni zadovoljen niti s samostojno kandidaturu učitelja gospoda Lapajne, dasi je ravno »Učiteljski Tovariš« trdil, da mora učitelstvo pri volitvah samostojno nastopiti. Vsa gonja »Učiteljskega Tovariša« kaže, da nekateri voditelji naprednega učitelstva v Ljubljani hočejo na vsak način ostati ponižni sluge liberalnim prvakom.

Učitelstvo na deželi pa ima o namerah teh gospodov že svoje pojme, zato naj bo napram hujskanju »Učit. Tovariša« jako oprežno in reče naj temu »učiteljskemu« glasilu: Ako imajo učitelji v izvrševalnem odboru narodno napredne stranke uplivno besedo, tedaj naj zahtevajo, da postavi narodno-napredna stranka v kakem varnem mestnem okraju naprednega učitelja za kandidata — ako pa tega narodno-napredna stranka ne stori in ne pusti naprednega učitelstva do zastopstva, tedaj to kaže, da učitelji v tej stranki nimajo pravega upliva in so liberalni stranki dobri le za agitatorje. Ali bi ne bilo od učitelstva sedaj jako nerazsodno, ako bi se eksponiralo za take svoje liberalne »prijatelje?« Mi odkritosrčno pravimo razsodnemu učitelstvu: »Če vržete ob tla pri bodočih volitvah liberalne zapeljivce, potem bo zopet zavladala prepotrebna sloga in harmonija med učiteljem in duhovnikom. Z roko v roki bosta potem zopet lahko uspešno delovala za duševno in gmotno blagostanje našega revnega in zatiranega naroda.

Kandidat, kateremu se vsak volivec smeje.

G. Ivan Lapajne je že razdal listke, na katerih pravi, da ni ne liberalce in ne klerikalce. Ker torej ni ne tič ne miš, misli

LISTEK.

Ali že gre?

(Slika iz srbsko-bolgarske vojne.)

(Konec.)

Nastalo je premirje.

Približevali so se božični prazniki, in vojaki so se pričeli razhajati. Že tudi v Vetren se jih je nekaj vrnilo. Le Stojan ne pride, — niti on, niti kako poročilo o njem. Stara Cena se počuti kakor na trnju; mučijo jo težke misli. . . . Dnevi minevajo, in neprestano pogleduje k vratom, če kdo ne potrka. Prišel je Stojnov Raangel, prišel Peter, sin Dinkov, prišli so tudi bratje Stamatovi. Vstane in gre vprašati, — toda prav nič ne vedo. Nekaj časa so večkrat videvali Stojana, toda potem se jim je izgubil iz oči. Srce se ji krči strahu, komaj se vleče domov, kakor brez smisla in neprestano misli na Stojana.

»Mama! ujecev Dimitrij je že doma!« ji je naznanila hči, ki je pritekla domov. Zopet je vstala ter šla k Dimitriju.

»Zdravstvuj, Dimitrij! In kje je ostal Stojan?«

Niti Dimitrij ji ne ve kaj povedati. . . . »Mogoče, da so ga poslali po drugi poti,

je pristavil v zadregi, ker se mu je smilila uboga mati.

»Bog nebeški! Kje je ostalo moje dete!« toži Cena.

Odšla je in se obrnila k Stojanki. Takoj pri vratih ji je pričelo srce močnejše utripati. Zdaj ji Stojanka gotovo pove, da jo Stojan stokrat pozdravlja in da pride domov koledovat. Vsaj Stojanka jo potolaži z dobro novico. Toda tudi ta ne ve nič.

* * *

Vsa vas je bila na nogah. Pozdravlja in proslavlja prvi polk, ki se vrača z bojišča. Sredi ulice, ravno nasproti Cenini koči so postavili dva stebra, katera so zgoraj zvezali s krivim lesom na način doge. Z gore so nanesli dišečih jelkovih vejic, s katerimi so ovili stebre in obok. Na tega so pritrdili napis: »Bodite nam pozdravljeni, krepki junaki!« Potem so vse okinčali s tribarvnimi narodnimi zastavami. Slavolok je bil gotov! Vojaštvo je prišlo in odšlo.

»Mogoče, da ide zadaj in hoče priti ravno v predvečer praznika; zakaj bi ostal božični čas v tujini! Saj prihajajo neprenehoma vojaki posamezno, mogoče pride še do večera. Ve, koliko oseb ga pričakuje s hrepenečim srcem«. Tako se je tolažila uboga mati.

* * *

Zjutraj je odšla stara Cena v cerkev. Vzela je seboj lev, poslan od Stojana, nakupila sveč ter jih uvrstila pred vsemi slikami na altarju. Z razjasnjenim obrazom se je vrnila domov.

»Danes bo gotovo tu, jutri je velik praznik. . . . ni še po vsem«, si je šepetala. »Sveta Bogorodnica, privedi mi ga, mojega angeljčka. . . . potolaži me. . . .«

Naproti ji je pritekla Kina ter ji naznanila, do so se že tudi ostali vojaki vrnili.

Stara Cena se je razvnela. »Pusti že te novice in pojdi raje pozdravit brata, kakor delajo ostali vaščani«, je zamrmrala z gnjevom.

»Mama, jaz bi šel tudi rad s Kino!« je prosil Radulko.

In oba otroka sta stekla po ulici; pokriti s snegom, ter odšla po cesti iz vasi.

Stara Cena je ostala med vrati, da tu pozdravi Stojana.

Mrzel veter piha sem od gor. Gore in doline, vse je pobeljeno s snegom. Nebo je oblačno. Črni gavrani poletavajo kakor orli nad cesto ali pa sedajo na gole vrhe dreves. Na nekaterih krajih po cesti, ki se vleče proti ihtimanski soteski, se črnijo tolpe ljudij, ki pričakujejo vojakov; povsodi je polno deklet, otrok in babic. . . . Vojaki prihajajo se vedno ali v vrstah ali posamezni. Kina in

Radulko sta pustila za seboj prvo skupino ljudij, prehitela sta drugo in tretjo; neprenehoma ideta naprej. Prva hočeta ugledati in pozdraviti Stojana. Spoznata ga na prvi pogled, dasi jima sneg zabranjuje pogled. Cesta se je zavila okoli kupa prati. Kina in Radulko sta splezala nanj, toda nič ni bilo videti. Veter je bil tukaj močnejši. . . . Zdaj sta se pokazala na cesti dva vojaka, toda nobeden izmed nju ni Stojan.

»Človeka, ali prihajajo za vama še vojaki?« je vprašala Kina vojaka.

»Ne veva, deklica; koga čakata?«

»Brata«, je odvrnil Radulko.

Utrujena vojaka sta šla dalje.

Kina zopet gleda pred se. Mraz jima je, — ona se trese, in Radulko je podoben šibi na vodi, — toda brat ide; treba ga je počakati, da bi mama ne tožila ali še celo plakala, če bi ga ne prignala.

Pokazala se je kočija z dvema skrbno opravljenima v kočuhe zavitima gospodoma. Ko je prišla k njima, je stopila Kina pred konja na cesto ter jima zastavila pot. »Gospod, ali že ide za vami vojaštvo?« »Ne vem, golobčica«, je odvrnil eden izmed potnikov, pri čemur je privzdignil kapo ter začudeno pogledal na devojko, ki je bila trda vsled hudega mraza.

In kočija se je popeljala dalje.

to čudno svojo politično branjarijo prodati volivcem kmečkih občin krškega, kostanjeviškega in novomeškega okraja. Priporočamo g. Lapajnetu, naj do 12. septembra vsak dan drži noge v mrzli vodi, morda bo potem na dan volitve razumel, zakaj ni dobil nobenega glasu!

Kako je gorenjski kmet pokadil liberalcu.

„Slov. List“ poroča: Liberalec se je kregal nad cerkvenim in „farovškim premoženjem“, češ, vse bi se moralo razdeliti. Nekaj časa so kmetije liberalca poslušali, potem pa je dejal liberalcu star kmet: „Pa naj s tem prične Tavčar. On je „pograbil“ veliko premoženja iz farovža. Recite mu, naj ga prične prvi razdeljevati, ker on najbolj hujša“. Liberalec je grdo pogledal, stisnil klobuk preko oči in — zginil.

Kmetijska šola na Grmu.

Oziraje se po naši domovini opazujemo, da se vsi sloji prebivalstva trudijo za svoj obstanek; vsi zastavljajo vse svoje sile, da se vzdržujejo na površini. Povsod se upejuje nove iznajdbe in naprave, ki uspešno uplivajo na napredek. V zadnjih desetletjih pretečenega stoletja začelo se je tudi pri kmetijskem stanu z vzgledom in podukom od strani države, dežele in naprednih gospodarjev uplivati, da bi se kmetijstvo zboljšalo in da bi več donášalo. Za vzgled omenimo le obnovenje po trtni uši uničenih vinogradov, snovanje raznih kmetijskih zadrug, vpeljavo prikladnejših pasem goveje živine, kônj, prašičev, intenzivno obdelovanje travnikov, vinogradov in gnojenje z umetnimi gnojili, povečano pridelovanje krmskih rastlin, ekonomično ravnanje z gnojem itd.

Pri vseh stanovah opažamo, da se polaga na strokovno izobrazbo mladine, za njen prihodnji poklic največja važnost in pozornost. Samo ob sebi je umevno, da napno stariši vse sile, da morejo svojega sina, namenjenega n. pr. za uradniški, kupčijski ali obrtniški stan, tako izobraziti, da bode v izvoljenem poklicu in stanu zadobil ne le obstanek, ampak da bode v njem napredoval in se čutil zadovoljnega, srečnega ter bode hvaležen roditeljem za skrb in žrtve, ki so jih imeli z njim. Če velja to pravilo za te stanove, velja to dandanes še več za kmetijski stan.

Z gospodarstvom na kmetijskem posestvu je združeno precejšno premoženje. Ne le da je treba njive, polja, travnike, vinograde obdelovati, ampak skrbeti se mora za živino, pridelke, poslopja, gozd itd. V varstvu gospodarjev so: družina, stariši, delavci in drugi posli. Od pravega gospodarstva je odvisna bolj ali manj srečna izvršitev raznih del in njihova kakovost; od bolj ali manj paznega gospodarja zavisi marsikatera nesreča pri hiši, pri živini, na polju, travnikih, v vinogradih in gozdu; od njega razumnosti je odvisno bolj ali manj ugodno

spečevanje naturalnih pridelkov, pridelkov na posestvu; na njegovi previdnosti je ležeče, da marsikatero nepriliko odvrne od hiše glede tožb, prepirov itd. Z eno besedo, kakor je pri vsakem drugem stanu potrebna strokovna in občna omika, pazljivost, marljivost in druge čednosti, še bolj potrebne so te lastnosti pri kmetovalcu-posestniku, kjer se pomanjkljivost ene ali druge teh lastnosti tem bolj čuti in opazi, čim obširnejše je gospodarstvo in čim neugodnejše leži.

Da se potrebna izobraženost za umno gospodarstvo obširnejega kmetijskega posestva v navadnih razmerah ne da več doseči le na očetovem domu pod vodstvom starišev, o tem se je omikani svet že davno prepričal in zato so začele države in dežele kakor tu ustanavljati za to strokovno izobrazbo potrebne šole, kjer se mladina teoretično in praktično izvežba za svoj prihodnji poklic. Tako imamo dandanes v Avstriji in sicer samo v Cislitaniji: 2 visoki kmetijski šoli, 12 srednjih kmetijskih šol, 5 srednjih gozdarskih šol, 2 srednji šoli za vinarstvo in sadjarstvo, 1 srednjo šolo za pivovarje, 40 nižjih kmetijskih šol, 63 nižjih zimskih kmetijskih šol in 47 drugih specialnih nižjih kmetijskih in gospodarskih šol, skupaj 172 kmetijskih šol, katere je v pretečenem šolskem letu obiskovalo 6176 učencev, ki so se namenili, da bodo v raznih strokah kmetijstva delovali v praktičnem življenju.

Od vseh teh šol ste na Kranjskem samo dve in sicer kmetijska šola na Grmu in gospodarska šola v Ljubljani.

Prvo vzdržuje dežela Kranjska in ima glavni namen, da dobivajo v njej mladeniči, ki so dovršili vsaj ljudsko šolo in se hočejo posvetiti kmetijskemu stanu, strokovno izobrazbo. Z ozirom na razne potrebe v deželi se i tu podučuje v raznih panogah kmetijstva, in sicer: poljedelstvo, živinoreja, živinozdravništvo, vinarstvo, sadjarstvo, gozdarstvo itd. In da dobi ves poduk popoln uspeh in obliko, podučuje se tudi v splošno izobraževalnih predmetih, kakor: slovenski jezik, računstvo, risanje, naravoslovje, petje in verouk. Učenci stanujejo skupno v zračnih in obširnih šolskih prostorih; ves njihov poduk se deli v dva dela: v teoretični, pri šolskem poduku, in praktični, pri izvrševanju raznih praktičnih del na šolskem posestvu, ki meri z gozdi in vinogradi vred blizu 100 oralov, ki tedaj reprezentuje precej obsežno gospodarsko posestvo, na katerem se izvršujejo vse v deželi nahajajoče se kmetijske panoge. V vednem nadzorstvu živijo tu učenci s svojimi učitelji in navoditelji praktičnih del v enem poslopju kakor jedna velika rodbina ter se vse delovanje šole koncentrirajo v tem, da se vzgoje učenci v skrbne, strokovno izobražene gospodarje, sposobne za praktično kmetijsko življenje in sistematično delo.

Ker ima šola nadaljni namen, da raz-

širja v deželi sadna in trsna plemena, žitno in drugo seme, dobre pasme goveje živine in prašičev, da z vzglednim obdelovanjem gospodarskih kultur in z umnim oskrbovanjem posestva, s potovalnim podukom in prirejanjem specialnih gospodarskih tečajev, z raznimi poskusi in vpeljavami novih vrst, s podukom strokovnih spisov v strokovnih in dnevnih časopisih zbuja k posnemanju sedaj delujoče gospodarje, zato imajo učenci i v tem pogledu prav veliko ugodne prilike, da si popolnijo svoje znanje.

Kakor vsako leto, tako sprejema šola tudi letos nove učence, in sicer plačujoče, ki za jako nizko ceno dobivajo poduk, hrano in stanovanje v zavodu, in učence z ustanovami, kateri so teh stroškov prosti. Nadalje dobivajo nekateri denarne podpore od vis. c. kr. poljedelskega ministerstva. Čas za vlaganje prošelj za sprejem plačujočim in štipendovanim učencem je določen do dne 16. septembra t. l.; poduk se prične 4. novembra.

Z ozirom na to, da se v deželi širi kmetijska veda, da se povzdignejo nje razne panoge na višjo stopinjo dohodkov in se s tem zboljša materijelni položaj kmetijskega stanu, da narašča vedno večje število strokovno izobraženih gospodarjev, ki naj v praktičnem življenju delujejo sebi na korist, v posnemo svoje okolice, in se s tem zboljša umno gospodarstvo največjega sloja našega prebivalstva, ki zavzema do 90 odstotkov vseh stanovnikov, ki se pečajo izključno ali postransko s kmetijstvom, nadalje upoštevaje blagi namen šole in v spodbudo k vztrajnemu delovanju učiteljstva te šole priporočamo, da bi se za vstop oglasilo prav mnogo mladeničev iz dobrih, poštenih hiš, kateri bodo nekda gospodarili na domovih svojih starišev. Vzlic vedno težavnejšemu boju, ki ga bije za svoj obstanek ravno srednji kmetijski stan, iz katere srede izide pri nas na Slovenskem največ inteligence, kateri stan je naša največja opora v boju za ves naš obstanek, želimo, da bi naši gospodarji te naše besede posebno premišljevali in da bi našle odmev v njih srcih — v občni blagor in v prid povzdige našega narodnega gospodarstva.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. avgusta.

Zakaj so moravski Nemci tako »spravljivi«?

Nemci na Moravskem so v zadnjem času postali izredno spravljivi. Vzroka je iskati glasom »Inform.« v sledečem dejstvu: Čehi v Olomucu so uveli bojkot proti nemškemu obrtnikom, in to tako uspešno, da so Nemci prišli do spoznanja, kako potrebno bi bilo, da se — sporazumijo s Čehi. Nemci uvidevajo, da bodo s tako taktiko najbolje varovali svoje interese in da napravijo konec češkim nadaljnjim stremljenjem. Najživahnejši pospeševalci te misli so nemški trgovci in obrtniki, ki najbolj občutijo, v kako gospodarsko kalamiteto sicer pridejo Nemci. Istim se pridružijo lastniki hiš in tako se je polagoma ustvarila močna stranka, ki zahteva, da naj politične stranke za vsako ceno sklenejo s Čehi kompromis. Pa tudi neki politični moment sili zmerne nemške stranke v pogajanja s Čehi. Kakor povsodi v jezikovno mešanih deželah in mestih, narašča tudi tu nemškorađikalna stranka, ki se že sedaj močno pripravlja za prihodnje občinske volitve s strahovito naglico. Liberalna, sedaj gospodovalna stranka, je bila že o zadnjih volitvah v veliki nevarnosti pred radikalno stranko, in gospodje v mestni hiši v Olomucu potrebujejo nujno pomoči. To pomoč pa bi jim mogli v tamošnjih razmerah donesti le Čehi, ki so ravno v prvem volivnem razredu najmočnejši. Čehi tudi nimajo nič proti kompromisu in so pripravljeni za odkrito in pošteno mišljeno pogajanje. Čehi bodo zadovoljni, ako bodo le po nekoliko zaupnikih zastopani v mestni hiši, in ako jim dajo Nemci jamstvo, da jim ne bodo postavili nikakih zaprek njihovu razvoju v kulturnem pogledu. Več baje ne zahtevajo Čehi, in če bodo tudi na nemški strani tako spravljivi, lahko pride do sporazumljenja. — Tako imenovani list. Nemce vodi v »spravo« torej samo koristolovstvo. Taka sprava bi pa imela kaj malo trajnega značaja in je tedaj

zelo dvomljivo, da bi bili Čehi res tako voljni za tak kompromis, kakor ga slika politik dunajske »Informacije«.

Dr. Stransky pri Koerberju.

Glasom poročil raznih dunajskih in praških listov se je dr. Stransky, podnačelnik mladodeškega kluba, minulo soboto sošel z ministerskim predsednikom dr. Koerberjem, s katerim se je razgovarjal o raznih aktualnih vprašanjih. »Lidove Noviny« poročajo o tem sledeče: Ministerski predsednik je razodel dr. Stranskemu, da hoče vlada v jeseni rešiti v državnem zboru samo proračuna za leti 1901 in 1902, določitev avtonomnega carinskega tarifa in avstro-ogersko nagodbo. Poleg tega pridejo na vrsto le neznatne zakonske osnove in tekoče zadeve. Po tem vladnem programu v jesenskem zasedanju ne bo preostajalo prav nič časa za razpravo o narodnostnem, specijelno o češkem vprašanju. — Dr. Stransky je baje pri tej priliki povedal dr. Koerberju, da Čehi s tem načrtom nikakor niso zadovoljni ter bodo z vso silo zahtevali, da se spravi na dnevni red tudi češko vprašanje. Stranskega list se seveda v polni meri strinja z izjavo svojega moža in pravi, da je Čehem bližja srajca nego suknja. Zadeve dežela češke krone morajo priti na dnevni red pred vsemi državnimi zahtevami, ker te so v resnici državne potrebe. — Morda se pa z dr. Stranskim ne strinja ostali del čeških poslancev.

Poljak in slovanska solidarnost.

Mej Čehi in Poljaki v Šleziji se je zopet oživil stari razpor, ki sam na sebi sicer ne bi bil kdove kake važnosti, ker je bolj lokalnega pomena, toda razni poljski listi bodo s svojo pisavo mnogo pripomogli do tega, da dobi ta razpor mnogo širše meje. Mej temi listi je v prvi vrsti omeniti poljsko-liberalno krakovsko »Nowo Reformo«, ki obsoja udeležbo Poljakov na sokolskem shodu v Pragi ter sploh pravi, da Poljaki in Čehi absolutno ne morejo skupno postopati. Odlomek dotičnega članka slove: Poljaki se morajo ogibati vseh praških sestankov, kajti zgodovina praških shodov in vseh takih bratskih slavnostij nas uči, da niso nič drugega kot mesta orgij za češko-ruski kultus. Mej nami in pa Rusi ni mogoča nikaka sprava. Čim bolj se Rusija razvija, tem nevarnejše je to za nas. Dve tretjini poljske zemlje sta v ruskih rokah, to je cilj in konec naše politike. Naša narodnostna politika more biti edino le rusofobstvo. V tej točki so Čehi naši najodločnejši sovražniki. To nasprotstvo mej nami pa ne obstoji samo glede Rusije, marveč tudi glede avstrijske notranje politike ozir. Šlezije. Vsako bratenje s Čehi koristi samo Rusiji, kar pa ne more biti politika v prid poljskim interesom. — Tolažljivo za slovansko vzajemnost je pač to, da vsi Poljaki ne prisegajo na program »Nowe Reforme«.

Carjev obisk na Francoskem.

V vseh francoskih krogih je zavladala velika radost, ko se je sporočila oficijelna vest, da se udeleži ruski car Nikolaj kot gost predsednika Loubeta sklepnih vojaških vaj pri Reimsu in da ga na tem potovanju spremlja tudi carinja Aleksandra Feodorovna. Carska dvojica bo bivala nekaj dni v gradu Compiègne ter potem obiskala Pariz in nekaj srednje-francoskih mest. »Figaro« označuje carjev obisk kot dogodek velikega pomena, ki bo vzbujal pozornost celega sveta. »Petit Parisien« pravi, da bo imel obisk neposredne diplomatske posledice. Francoski narod bo svojega zaveznika sprejel istotako toplo in pristržno, kakor v letu 1897.

V sadevi francoskih kongregacij.

je francoski državni svet izdal sedaj izvršilne določbe k znanemu »društvenemu« zakonu. Državni svet določa najprej glede onih kongregacij, ki so priznane (seveda cerkveno) pred prvim julijem, ko je zakon stopil v veljavo, da morajo po svojem pristojniku zaprositi državne avtorizacije ter predložiti pravila, zaznamek premakljivega in nepremakljivega premoženja in zaznamek članov z imeni, narodnostjo, starostjo, rojstvenim in letom vstopa. V pravilih mora biti razviden namen kongregacije in nje naselbin ter izjava ravnatelja, da se red in njega člani popolno podvržejo jurisdikciji ordinarijata, škof se mora pa zavezati, da jih res sprejme. — Mnogo strožji pa so pogoji za one kongregacije, ki se osnujejo na

Obe deteti ste ostali kakor primrzni . . .

Ure potekajo. Gorski veter dobiva vedno večjo in večjo moč, piha jima v obraz, poigrava se jima z obleko, sneg se mete okoli nju, ona dva se vendar ne ganeta s svojega stališča. Oči sta imela obrnjene navzgor po cesti, če bi se pokazalo tam kaj živega. Naenkrat je Kinino srce veselja pekočilo. Pokazalo se jima je konjenišvo. Toliko vojakov! Gotovo je med njimi brat. Čaka, niti z očesom ne trepne. Jezdec so prišli in hitro zleteli mimo nju — in odjezdili. Kina je mahala z rokami proti dvema častnikoma, ki sta jezdila nekoliko zadaj.

»Kapitan, ali gre tudi brat?« je vprašala s solznimi očmi.

Častnika sta se ustavila ter začudena zrla na otroka.

»Kdo je tvoj brat?« je vprašal jeden.

»Brat Stojan! Najin brat Stojan!« je zaklical nepotrpežljivo Radulko, ki ni mogel umeti, da kapitan ne ve, da je Stojan njegov brat.

»Kateri Stojan?« je rekel častnik v zadregi.

»Stojan z Vetrana!« je odgovorila Kina v zadregi.

Častnik je pomrmral nekaj s svojim tovarišem in znova pomilovalno vprašal: »Ali je bil vajin brat pri jezdecih?«

»Da, ta, ta!« je odvrnila uboga deklica, ki ni razumela vprašanja.

»Pri nas ga ni, deklica.«

»Vrnita se v vas, da tu ne zmrzneta«, je rekel drugi.

Častnika sta spodbodla konja ter sledila svojemu oddelku.

Kina je plakala in Radulko se je tudi razjokal. Roke in noge so jima odpovedovale. Pred seboj sta videla celo cesto do vasi; bila je že prazna. Vaščani so se že razšli, ker se je bližal mrak in je veter pihal vedno ostreje. Le jezdec so bili še videti kakor temen oblak in se oddaljevali, in veter je prinašal na detinska ušesa veselo pesen vojakov. Tedaj sta odšla tudi Kina in Radulko proti domu.

Nastajala je noč. Imajoč roke pod pazduho sklenjeni sta šla, tiho jokala in mislila na mater, ki ju pričakuje pri vratih.

Za njima se je oglasila nova kočija.

»Ali že gre kaj vojakov, gospod?«

Kočija je švignila kakor blisk mimo njiju, in v par trenutkih ni bilo več niti slišati niti videti.

In vihar je divje pokazal svojo moč ter jima metal cele kupe snega v obraz. Videti je bilo, kot da jima odgovarja. Vlekel je od zahoda, kjer se je razprostiralo bojišče in kjer je pri Pirotu zasipal tedaj tudi Stojanov grob.

novo in prosijo državnega potrjenja še le po 1. oktobru. Tu treba naznaniti, kateri člani so že poprej bili člani kongregacij, pod katerim imenom in kedaj so izstopili. V pravilih mora biti razvidno, od kod bo dobivala kongregacija svoje premoženje, ter določila glede stroškov. Take kongregacije se morajo podvreči potem istemu civilno-pravnemu nadzorstvu kakor društva, katerim je na podlagi javnega interesa priznana omejena pravna zmožnost. Prošnje se morajo vlagati pri notranjem ministru, ki uvede nato preiskavo, posebno pa zasliši občinski zastop dotičnega kraja. Vlada avtorizacije ne more odkloniti, marveč je dolžna predložiti vsak predlog parlamentu, vendar pa ima vlada pravico staviti nasprotni predlog. — Ostali del te izvršilne naredbe se peča z likvidacijo neavtoriziranih kongregacij.

Dopisi.

Videm v Italiji, 20. avg. Ker bi morda utegnili zanimati marsikateriga Slovenca, ljubitelja klasične glasbe, proizvajanje Perosičevega najboljšega oratorija, prosim, da blagovolite naznaniti svojim čest. bravcem ta umetniški dogodek, ki se vrši v Vidmu (Udine) na Beneškem dne 5., 6., 7., 8. sept. Perosi, prava dika laškega duhovništva, je že Slovencem znan. »Dom in Svet« je menda lani ali pred dvema letoma prinesel njegov portret in životopisno črtico. Oratorij se bo proizvajal pod njegovim osebnim vodstvom; umetnikov bo okolo 200, izbranih iz najboljših umetniških krogov iz Milana in Turina. Zanimanje za stvar je ogromna. Tudi iz Trsta pride in iz Primorja sploh se pričakuje veliko gostov. Oratorij se proizvaja o priliki velikih cerkvenih slovesnosti, ki se vršijo od 1. do 10. septembra pri slavnem svetišču »Madonna delle grazie« v Vidmu, pri katerih bo tudi Nj. emin. kard. Missia iz Gorice, potem kardinal iz Benetk, armenski nadškof tudi iz Benetk, in skoraj vsi škofje cele Benečije.

Ce bi se kdo hotel udeležiti glasbenega užitka, dobro bi bilo, da bi mi že naprej znali tudi za dan, drugače bi lahko dotični mogel ostati brez mesta, da si je prostor velikanski, ker se oratorij proizvaja v jako veliki stolni cerkvi.

»Edinost« v Trstu je že tudi naznanila vse to. Zastopnik lista, ki naznanja dogodek, dobi vstop in sedež brezplačno. — Cene (vstop in sedež skupaj) so 5 lir, 7 lir, 10 lir, kakor si kdo želi izbrati boljše ali slabše mesto ali sedež. Sam vstop stane 2 liri.

Ko bi slučajno trebalo, bi tudi lahko iz Vidma poslali nekoliko listkov za vstop na prodajo v Ljubljano; samo bi trebalo znati komu — ali kakim knjigarni, ali kakim zanesljivim osebi. (Dostavek uredništva: Ako kdo želi, radi mu izposlujemo vstopnico.)

Klanjec na Hrvaškem, 19. avg. Dolgo že niste nič slišali iz našega hrvaškega Zagorja. Naj torej svet zve, kaj se godi to stran Sotle. Redko slavnost smo obhajali od 11. do 18. avg. v našem prijaznem, romantičnem Klanjcu. Imeli smo sv. misijon, katerega sta z vso vsmo vodila dva č. oo. iz družbe Jezusove v Travniku.

Rekli boste morda: Kaj pa je to posebnega? Misijon imamo dandanašnji že skoro v vsaki župniji. Da, tako je pri vas na Kranjskem. Jaz pa to slovesnost imenujem kar naravnost redko, ker v Klanjcu ni bilo misijona že celih 40 let. Samo starejši ljudje vedo pripovedovati o njem.

Moreti si misliti, kako je bilo naše dobro, ubogo ljudstvo veselo, ko je zvedelo, da pridejo misijonarji. Silno težko je pričakovalo njihovega prihoda, nekateri tudi iz radovednosti, ker nikdar prej še niso videli »jezuitov«. Da je narod res želel sv. misijona, pokazal je v dejanju. Sicer precej velika cerkev je bila polna, ob nedeljah in na Veliko Gospojnico je bila pa natlačeno polna. Prišli so po 3 tudi 4 ure daleč ter čakali v cerkvi po celi dan na izpoved. Vsakdo se jim je moral samo čuditi, posebno starejšim ljudem. Obhajanih je bilo za časa sv. misijona nekaj čez 4000. Trdna, neomajana vera našega ljudstva pokazala se je pa še posebno pri procesijah v petek z novim misijonskim križem, v nedeljo pa s presv. R. T. Na tisoče pobožnega naroda se je zbralo, da počasti sv. Križ in presv. R. T. Belo oblečene deklice in dekleta z vencami in šopki

na glavi so s cvetjem posipale pot, kjer se je nosilo presv. R. T.

Škoda samo, da je čas sv. misijona tako hitro potekel. Bog ve, če bomo še kedaj pričakali tako lepih dni, tako se splošno sliši govoriti. Kako sta se prijazna gospoda patra vsem priljubila, priča nam je zadnji govor in slovo. Vse je jokalo in žalovalo za njima. Bog plačevavec vsega dobrega in hudega, naj povrne gg. misijonarjema njihov res veliki trud in lepe nauke, ki sta jih delila. Hvala pa tudi sosednim gospodom, da so nam prišli na pomoč. Da bi ta misijon rodil stotern sad v srcih vernikov in da bi jih še več dočakali!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. avgusta.

Premembe pri č. oo. kapucinih. Iz Lipnice je prestavljen o. Angel Sattler v Murau kot vikarij; iz Gorice o. Damascen v Mettersdorf; iz Celja pride o. Hilarij Perpar kot gvardian v Škofjo Loko; o. Herman ostane v Celju kot vikar; o. Erhard Pečar gre v Gorico; o. Anaklet Waltek pride kot vikarij iz Volšperga v Celovec, o. Alfonz Vakselj postane gvardijan v Knittelfeldu, o. Otokar Cejan gre iz Celovca v Gorico, o. Evgen pa v Volšperk, o. Oton Kocjan v Hartberg, o. Egidij Golob v Celje, o. Janez Ažbe v Švanberg kot gvardijan, o. Efrema pa kot gvardijan v Hartberg, o. Viljem Ebenberger je prestavljen iz Hartberga v Celovec, o. Sigmund iz Knittelfelda kot gvardijan v Volšperk, o. Epifan v Mettersdorf, o. Donat Zupančič pride v Krško, o. Ožbald Seme iz Mettersdorfa v Knittelfeld kot vikarij, o. Gotthard kot gvardijan v Murau, o. provincijal Edvard Bervar postane kronista štajerske provincije.

Bolezen škofa Šterka. O boleznih presvitlega tržaškega škofa se poroča: Osebnih zdravnik presvitlega, gospod dr. Mandič, javlja, da se presvetli počuti vsak dan bolje, tako da bi se mogel — ako se bo to povoljno stanje nadaljevalo — bolnik povrniti v Trst že prve dni prihodnjega meseca. Izvzemši revmatične bolečine v ramenih in nekoliko oslabiljenja — kakor posledica težke bolezni — se presvetli počuti popolnoma dobro in ima tudi že normalni apetit.

Duhovnih vaj, ki jih te dni vodi v Alojzijevisču č. o. Jurij Datenbichler T. J., se udeležuje ob navzočnosti presv. g. knezoškofa, kakor čujemo, krog 100 gospodov duhovnikov ljubljanske škofije.

Kako »naprednjaki« obrekujejo duhovščino. Goriški »naprednjaki« so skušali spraviti ob čast in v sramoto g. Ivana Čiča, kurata na Srpenici. Radi hudih napadov je prosil zato g. kurat pred. knezo-nadškofijski ordinarijat, naj blagovoli preiskati njegovo delovanje in obnašanje na Srpenici, kar se mu je tudi ugodilo. G. kurat je zato oznanil v cerkvi, naj pridejo drugega dne ob 9. uri v šolsko poslopje vsi oni, ki imajo kaj proti njemu, da sprejme v to pooblaščen pred. g. dekan Iv. Vidmar iz Bovca vse pritožbe in zatožbo v zapisnik. In res. Drugega dne ob določeni uri se je zbralo 25 mož v šolskem poslopu — toda ne tožnikov, ampak samih spoštovanih Srpeničanov; od tožnikov pa je prišel le prejšnji propadli župan g. Logar, ki se je pa še pred pričetkom izgubil iz sobe, ter iz nesramnih dopisov v »Soči« zhanil jurist Knez, kateri je bil, kakor mnogi drugi tudi tako srečen, da je užival celih 5 let zavetje in oskrb v malem semenišču. Pri obravnavi se ni torej noben tožnik oglašil, pač pa se je sestavil zapisnik, v katerem se je izreklo č. g. Ivanciču popolno zapuinanje in priznanje na delovanju in obnašanju. Zapisnik sta podpisala kot priči g. župan in g. nadučitelj kot zapisnikar ter drugih 23 mož. Tudi zasluženemu »priznanju« niso ušli liberalci, zakaj vrli Srpeničani in Srpeničanke so jim dosti dobro pokazali, da zaslužijo oni, ki hočejo drugega spraviti ob čast in v sramoto, sami največjo sramoto. — »Naprednjaki«, kje imate onih 80—100 mož, s katerimi ste se bahali v »Soči«, da so proti č. gosp. Ivanciču?

Mestni stavbeni nadzornik v Mariboru se je ujel. Po Mariboru so zidali mnogo takih stavb, da je občinstvo prišlo

samo ob sebi do sklepa, da morajo podjetniki neko osebo na magistratu »mazati« z denarjem. Sedaj so prišle lepe reči na dan. Prišlo je na dan, da si je mestni stavbeni nadzornik Rezegh dal izplačevati od tvrdk jako visoke svote in je še-le tako primerno »namazan« jim dajal mestna dela. Znal si je tako izkoristiti svojo službo, da je zase dobil od nekaterih tvrdk po 8000, 4000, 6500, 3000, 1000 kron »poboljška«. Predvčerajšnjim je ta uzorni mariborski mestni stavbeni nadzornik stal pred sodiščem in obsojen je bil na osem mesecev ječe, povrh je dobil vsakih 14 dni jeden post, za reveže v Mariboru bo moral plačati 20.500 kron, za one v Litomeriah pa 400 kron. Obravnava je bila živa slika liberalnega gospodarstva.

Umrli je na Dunaju učitelj g. Frančišek Richter v 62. letu svoje starosti. Učiteljem, ki so obiskavali rokotvorni tečaj za deška ročna dela na Dunaju, bil je dobro znan.

Poročil se je gosp. Radojca Vivod, c. kr. davčni adjunkt, z gđ. Marico Škrbec.

Sklepi II. slovenskega katoliškega shoda se prodajajo v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, kjer se tudi naročajo. Izvod velja 10 vinarjev.

»Actiones et Constitutiones« je pravi naslov novi knjigi, v kateri je knezoškof lavantinski, gospod dr. Mihael Napotnik, izdal naredbe in postave tretje sinode lavantinske. Kakor hitro bode knjiga vezana, se bode razposlala. Vsaka župnija dobi svoj izvod, a naročnina knjigi še ni določena.

Razveljavljeno odpustjenje iz službe. Pred par meseci je apelno sodišče v Trstu c. kr. sodnega kancelista gosp. B. Cernja odpustilo iz službe. Sedaj je višja oblast razveljavila ta ukrep kakor v zakonu neutemeljen.

Za »Narodni dom« v Pulji je biskup Strossmayer podaril 1000 kron ter je o tej priliki pisal krasno pismo gosp. dr. Matko Laginji.

Vsled boja s stražnikom umrl. V Novem mestu je v ondotni kavarni slabomni Jožef Jereb pričel tako silovito razgrajati, da je kavarnar moral poklicati stražnika. Jereb se je stražniku uprl ter je stražnika ranil na roki. Stražnik je na to potegnil sabljo, ter ga ž njo usekal pod stegno in ga sunil v rebra. Jereb je še isti dan vsled dobljenih poškodb umrl.

Iz Zatišine se nam poroča: Pred dvema tednoma je obiskala naš samostan presvitla kneginja Windischgratzova. Dne 15. t. m. pa je s svojim obiskom posetila samostan vojvodinja iz Meklenburg-Schwerina s svojima sinovima in hčerko. V kratkem pričakujemo tudi vojvodo. Prav slovesno smo praznovali 20. t. m. god sv. Bernarda, samostanskega patrona. Ob 1/10. uri je bila pridiga, katero je govoril veleč. g. dekan iz Šmarja. Ob 10. pa je slovesno pontifikalno sv. mašo daroval milostni gospod stolni prošt ljubljanski dr. Leonard Klotfutar. Popoldne ob 3. so bile slovesne večernice.

Zopet nemška smaga. Pri Veliki Nedelji so zmagali pri občinskih volitvah kandidatje Nemcev. Slovenska »inteligence« ni storila svoje dolžnosti.

Nemške paraleleke na slov. šoli Krčovina Leitersberg. Pretečeni teden je bila komisijonelna razprava zaradi ustanove nemških paralelek na tej edini slovenski šoli v posredni mariborski okolici. Zaslišanih je bilo 102 staršev. Za nemški pouk se je izreklo 79 staršev, za oba jezika 25 staršev, a za slovenski pouk le osem staršev. Saj pa tudi niso smeli drugače govoriti v navzočnosti Girstmayrja in drugih mogotcev.

Češki kolesarji v Postojini. Češki kolesarji so se v Postojini sešli tudi s tržaškimi okoličanskimi Slovenci. V nedeljo se je namreč mudilo v Postojini na izletu pevsko društvo »Slava«. Bilo je mnogo navdušenih pozdravov. »Edinost« pravi o tem: »Čehi so bili najprijetneje iznenađeni, da jim društvo iz tržaške okolice stori to, kar bi imeli storiti — Postojinčani. Vsi so se čudili, da je v Postojini tako mrtvo v narodnem pogledu. Ko je društvo »Slava« došlo na kolodvor v Postojino, bil je tam edini, ki je pričakoval društvo, g. S. Bartel, pevovodja »Slovanskega društva« iz Trsta, a od Postojinčanov ni bilo ne duha ne sluha. Istotako je bilo, ko so

prišli Čehi. Nobenega vsprejema, vse tiho. Kje so bila ta dan narodna društva postojinska?»

Pamflet štajarskega nemškega učiteljstva. Štajarskim slovenskim šolam se usiljuje knjiga: »Präparationen für den heimatkundlichen Unterricht unseres Heimatlandes Steiermark. Von N. Maierl«. Ta knjiga je škandalozen pamflet. V dokaz naj navedemo samo nekaj mest iz tega sramotnega pamfleta. »Die deutsche Sprachinsel Cilli. Wird von Deutschen bewohnt. Die Wenden verdingen sich bei den Deutschen als Mägde, Knechte. Sie sprechen noch immer eine uns unverständliche Sprache. Viele haben jedoch in Schule deutsch gelernt. Sie essen nur Haiden- und Türkensturz. Die meisten sind Holzknechte und Arbeiter« itd. Jeden stavek bolj nesramen kot drugi. To se prodaja kot znanost in potem se bo v nemških šolah tudi učilo.

V Mariboru vodi č. o. Hammerle, C. ss. R., duhovne vaje, katerih se udeležuje do 100 č. gospodov duhovnikov. O. Andrej Hammerle ve svoje nagovore prav duhovito navezavati na dogodbe iz svetega pisma stare zaveze. Oživlja jih z mnogimi vzgledi iz občne povestnice. Vsak udeleženec bo gotovo mnogo za dejanski življenje porabljenega gradiva nesel seboj od duh. vaj. — Prem. g. knezoškof dr. Mihael Napotnik je na nujni svet svojega zdravnika sklenil, danes odpeljati se v toplice na Solnograškem. Dal Bog, da se presvetli knez vrne ozdravljen na svoj dom.

Vrtno veselico priredi prihodnjo nedeljo 25. t. m. podružnica sv. Cirila in Metoda za Tržič, in sicer v Bistrici pri gosp. Lovrencu Aljančiču. Svirala bode godba iz Radovljice.

Ogenj v Srednji vasi minulo nedeljo je povzročila žena kočarja Guzelja, kateremu je pogorela hišica in ima škodo do 1000 kron. Živela je z možem v vednem prepiru in nekoč že zapretila, da bi bilo dobro, ko bi kdo zažgal njuno hišo. Dejanje je sama priznala, ko so jo prijeli in odvedli v zapor.

Strela ubila je 15. t. m. popoldne na nekem travniku 50letno kmetico Nežo Korosec iz Stražišča pri Logatcu.

Nedolžno zaprt. V soboto zvečer je neki znan gospod iz Ljubljane tako spretno po Tržiču iskal prenočišča, da ga je stražnik v zmoti kot sumljivega prijel in odvedel v občinski zapor. Gospod se je skliceval na razne tržičke veljake, a ni mu pomagal; eden ni hotel vsatiti, drugega si niso upali nadlegovati, nekaterih ni bilo doma. Drugo jutro so spoznali svojo zmoto in z vso častjo izpustili nedolžno zaprtega.

Ljubljanske novice. »Brencelj« umrl? Včeraj so bile po Ljubljani razširjene govorice, da je v bolnici umrl g. Jakob Alešovec. G. Alešovec s temi vestmi, kakor se nam poroča, nikakor ni zadovoljen, ker se mu zdravje znatno obrača na bolje. — Koncert priredi ljubljanska meščanska godba jutri 22. t. m. zvečer na vrtu Hafnerjeve restavracije proti vstopnini 40 vin. — Postreščka v našem uredništvu. Danes sta prišla dva postreščka z ozirom na včerajšnjo notico »Mož muhe je« v naše uredništvo. Prosila sta nas, naj priobčimo, da je dotični postrešček radi tega snedel deset muh, ker se postreščkom sedaj zelo slabo godi in se jim bo vsled nove elektriske železnice godilo še slabše, tako, da nikakor ni čudno, ako kak postrešček prične jesti muhe. Toliko v pojasnilo. — Skušnje z elektriško železnico so bile danes jako intenzivne. Skoro celo dopoldne so peli zvonci elektriških vozov. Na Mestnem trgu so imele branjeveke polno jerbasaov postavljenih na progi, ko je pridrdral elektriški voz. Voz ni čakal žensk, da bi jerbasa pobrale s proge, ampak jih je prekucnil in vrgel naprej in ob stran. Ženske so imele mnogo opraviti, da so izbrale vsaka svoj jerbasa. Včeraj se je vsled elektriske železnice primerila prva nesreča v Vodmatu. Splasil se je nek konj in znatno poškodoval voz. — Slepar. Policija je aretovala nekega Pavla Rybeckyja, ki je pravil okolu, da zbira doneske za neko dunajsko učiteljsko društvo. Oddan je v »šolo« na Žabjak. — Radi neravnosti je bil včeraj aretovan hlapec Franc Geršin iz Spodnje Šiške in izročen deželnemu sodišču. — Okno Ken-

dove prodajalnice je v blaznosti raz-
bila Antonija Slak. Škode je napravila 360
kron. Slak so oddali v blaznico. — Po-
vozil je danes na Poljanski cesti kmečki
voz 85letno mestno ubogo Mirijo Lampe
ter jo poškodoval na glavi in desni roki.
Z rešilnim vozom so jo prepeljali v bolnico.
Hrvatska šola v Voloski je dogra-
jena ter so zgradbo že odobrile oblasti.
Zelje na Kranjskem. V okolici ljub-
ljanske je na nekaterih krajih zelje letos po-
sebnost dobro. Prve glave zelja na posestvu
gospoda Janeza Dimnika v Zalogu št. 27 so
težke po dve do tri kile, kar je za mesec
avgust precej redka prikazen.
Tatvina. Pri Sv. Ani pod Ljubelom
je poštnemu hlapcu Luki v nedeljo ponoči,
ko je šel izprezati iz Tržiča prišle konje, ne-
znan tat iz spalnice ukradel škornje, sre-
brno žepno uro in denarnico, v kateri je
bilo 1 gld. 25 kr. denarja. Tat je bil zelo
spreten, ker je v toliki hitrici dosegel svoj
namen.
Ponesrečen beg. V Gorici so pred
več meseci aretovali agenta za izseljevanje
v Ameriko Sidelnika. Ker je obolel, dali
so ga v goriško bolnico usmiljenih bratov,
iz katere se mu je te dni posrečilo ulti. Po-
licija je dobila begunca v ulici Vetturini,
kjer je iskal vozniaka, da bi ga prepeljal do
meje.
Društvo varčnosti v Kropi se usta-
navlja in so dotična pravila predložena že
deželni vladi.

Društva.
(Tom b o l o) priredi podružnica o.
kr. kmetijske družbe v Begunjah na vrtu
gospoda Valentina Sturma v Polčah v ne-
deljo 25. avgusta, ob 4. uri popoldne. —
Vspored: Tombola. Prosta zabava. — Da-
rila za tombolo se hvaležno sprejmo. Cisti
dohodek je namenjen za zgradbo društve-
nega poslopja. — K obilni udeležbi uljudno
vabi o d b o r.

Darovi.
Za pogorelce v Podlipi: G. M.
Sajé, župnik v Stangi, 10 K. — Zbirka žup-
ljanov v Stangi 11 K 45 h.
Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.
Praga, 21. avgusta. Truplo dr.
Kaizlovo se je včeraj prepeljalo v Prago.
Dunaj, 21. avg. Pri pogrebu dr.
Kaizla bota zastopala vlado finančni
minister Böhm-Bawerk in dr. Rezek.
Dunaj, 21. avg. Vest, da je nad-
vojvoda Ferdinand (ne Franc) po ne-
sreči obstrelil na lovu neko žensko, se
potrjuje.
Brno, 21. avgusta. Zveza čeških
učiteljev na Moravskem je imela v Ti-
šnovicu shod društvenih delegatov. Pri
razpravi o organizaciji prišlo je do tako
burnih prizorov, da je predsednik z
odborom odstopil in se je moral shod
zaključiti.
Trst, 21. avg. Laškim generalnim
konzulom v Trstu bode imenovan ba-
ron Bianchi, ki je bil doslej na Ce-
tinju.
Briksen, 21. avgusta. Posvetova-
nje krščanskih socialcev in konserva-
tivnih politikov, ki se je vršilo vsled
knezoškofove želje, kako doseči slogo mej
obema skupinama, ni imelo vspeha. Kr-
ščanski socialci niso za prihodnje vo-
litve hoteli nič slišati o statusu quo in
so zahtevali pet novih mandatov. Po-
svetovanje se bo še nadaljevalo, da se

vsaj volivni boj mej obema skupinama
nekoliko omili.
Pariz, 21. avg. Ruski car bode
15. septembra stopil na francoska tla.
Pri Revalu bode prisostvoval vajam bro-
dovja ter na to odpotoval v Kopen-
hagen. V Kielu se bo 7. septembra
car sešel s cesarjem Viljemom. Tudi z
angleškim kraljem se car snide, preden
pride na Francosko. V luki Calais bode
francoska mornarica defilovala mimo
carja.
Pariz, 21. avg. Ker se sultan
brani ugoditi zahtevam Francoske, je
francoski poslanik prekinil vse posre-
dovanje s turško vlado.
Berolin, 21. avgusta. Predstava v
nekem tukajšnjem gledališču se ni mogla
končati, ker so bili vsi igralci vinjeni.
Berolin, 21. avg. Princ Tsun pride
25. t. m. v Berlin ter bode osem dni
cesarjev gost.
Zofija, 21. avg. Uslužbenci belgijs-
ke družbe za električno železnico so
ustavili delo. Prišlo je do velikih iz-
gredov. Vojaštvo je napravilo red.
Carigrad, 21. avg. (C. B.) Tu se
je pojavil nov slučaj kuge. Zdravstveni
svet je odredil preiskave.
Bruselj, 21. avgusta. Bivši minister
za javna dela Nyssens se je ustrelil
včeraj dopoldne v glavo in bil takoj
mrtev. Vzrok: rodbinske razmere.
St. Louis, 21. avg. Na otoku Ma-
rija Galanta je ogenj mesto Brandsburg
skoro popolnoma uničil.
Novijork, 21. avg. V Kentucky
se je potopil parnik „City Jolconda“.
Utonilo je v reki Ohio 17 oseb, mej
temi 12 žensk.
London, 21. avgusta. Iz Pekina
poročajo: Angleški poslanik je nazna-
nil kitajskim pooblaščencom, da za-
hteva takojšnjega kaznovanja provro-
čiteljev umorov v Ču Čau, sicer Anglija
ne odpokliče svojih čet.
London, 21. avg. Lord Kitchener
poroča iz Pretorije 19. t. m.: Kapitan
Wood je „iznenadil“ številni burski
tabor blizu Middelburga. 23 Burov je
bilo ubitih. Ker pa je bil sovražnik
močnejši — ceni se na 6—800 mož
— Wood ni mogel izrabiti
„vspeha“. Pri „odhodu“ je bil eden
Anglež ubit, šest ranjenih, mej temi
kapitan Morley, 14 se jih pogreša.
Naši so se „izborni“ držali. Sovražnik
je izgubil gotovo nad 23 (!) mož.

Umrli so:
19. avgusta. Ivan Marn, delavca sin, 3 mesece,
Črna vas 21, črevesni katar.
V hiralnici:
18. avgusta. Lovro Kolničar, čuvaj, 48 let, mye-
litis.
V bolnišnici:
17. avgusta. Marija Černivc, dninarica, 74 let,
fractura complic. sepsis acuta. — Josip Mikec, paznik,
59 let, ileus. — Terezija Zlebnik, dninarica, 65 let,
srčna hiba.
19. avgusta. Ivana Hvala, sprevednika hči, 6 let,
skarlatina.

Zitne cene
dné 20. avgusta 1901.
(Termin.)
Na dunajski borzi:
Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8-10 do 8-12
„ pomlad 1902	8-55 „ 8-57
Rž za jesen	7-04 „ 7-06
„ pomlad 1902	7-32 „ 7-34
Koruzna za avgust	5-52 „ 5-54
„ september-oktober	5-55 „ 5-57
„ maj-junij 1902	5-47 „ 5-49
Oves za jesen	6-62 „ 6-64
„ pomlad 1902	6-98 „ 7-00

Dunajska borza.

Dne 21. avgusta.	
Skupni državni dolg v notab	99-10
Skupni državni dolg v srebru	98-40
Avstrijska zlata renta 4%	118-70
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	95-20
Ogerska zlata rent 4%	118-60
Ogerska krona rent 4%, 200	93-20
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1675-—
Kreditne delnice, 160 gld.	689-—
London vista	239-42½
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-15

Dne 20. avgusta.	
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	188-50
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	170-25
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	207-—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-20
Tisine srečke 4%, 100 gld.	144-75
Dunavske vravnave srečke 5%	257-25

(Efektiv.)
Dunajski trg.

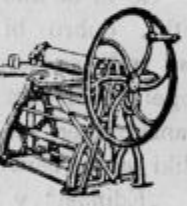
Pšenica banaska	K 7-90 do 8-40
Rž	8-10 „ 8-40
Ječmen	7-15 „ 7-35
„ ob Tisi	7-00 „ 9-00
Koruzna ogerska	6-75 „ 8-00
Činkvant	5-65 „ 5-75
Oves srednji	6-75 „ 7-10
Fizol	7-00 „ 7-10
„	7-75 „ 10-00

Kis,
naravni, iz alkohola po vrenju na-
pravljen, brez primesi nevarne in ne-
prijetno dišeče oetne kisline, se
dobiva pri 714 10-8
J. J. Kantz-u
v Ljubljani, Rimska cesta 16.

F. M. SCHMITT, Ljubljana, Pred škofijo št. 3
priporoča visokočastiti duhovščini svojo bogato zalogo
podobic za kolekturo
kakor tudi raznovrstne rožne vence, svetinje za razne bratovščine, škapulirje
in križe po najnižjih cenah. 758 3-3

Štajerska
FOGAČKA
KISELA VODA Tempel-in Styria-vrelec
OSVEŽUJOČA PIJAČA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Izdelovatelj strojev za pranje
Kraus & Comp., Dunaj, XVIII., Währinger Gürtel 53.
Največa in najstarejša tovarna te vrste v Avstriji, prevzame napravo popolnih pralnic in razpo-
šilja zajamčeno dobre: 673 20-11

 Pralnestroje na par. priznane najboljše vrste, za na roko ali na par, od 28 gl. do 2000 gl.	 Centrifuge, delujoče brez ropota, za na roko ali na par, od 140 gl. višje.	 Najboljši Wring-stroji (za ožemanje perila) v vseh velikostih, od 14 gl. višje.	 Stroji za valjanje perila. najboljše se- stave, po 24 gl. in višje.	 Stroji za likanje perila od 85 goldinarjev višje.
--	---	--	--	--

Natančni ceniki s podobami vseh strojev za pranje na željo brezplačno in franko.

Preselitev trgovine.
S tem najvljudneje naznanjam svojim naročnikom in slavn. občinstvu
sploh, da sem se s svojim
zavodom za izdelovanje vojaške oprave
preselil iz Slomšekove ulice v svojo novo zidano vogalno hišo
na Resselnovi cesti šte. 7
Zahvaljujoč se svojim č. naročnikom za dosedanje zaupanje jih prosim
še daljne naklonjenosti
s spoštovanjem
ANTON REISNER
izdelovalec vojaške in druge oprave.
775 6-5
Ob tej prilikise priporočim gospodom enoletnim prostovo ljem za napravo
uniforme po najnovejših vojaških ukazih ter po zmernih cenah.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opa- zovanja	Stanje buro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Veterevi	Nebo	Padežina v 24 urah v mm.
20 9 zveč.	737 9	18 8	brezvetr.	oblač.	
21 7. zjut.	738-9	15 5	sl. jvzh.	megla.	0 8
2. popol.	737-6	25 0	sr. jvzh.	del oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 20-3 normale: 18-4
Sinoči mimoidoča nevihta.

Barve za umetnike, düsseldorfске, dr. Schönfelda,
v pušicah, za akademične slikarje, ter Kaspar-jeve
in Spitzauer-jeve, dobé se pri tvrdki **BRATA**
EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 228 7 11-2

Hiša z vrtom
v Šent-Vidu pri Ljubljani
se prodá iz proste roke. — Več se izvé
v Št. Vidu št. 15, blizu kolodvora. 812 1

Zastopnik za Kranjsko:
Mihael Kastner
v Ljubljani. 351 35-22

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	105-—	Sašmove srečke, 40 gld.	218-—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25	St. Genois srečke, 40 gld.	237-—
Prioritetne obveznice državne železnice	430-—	Waldsteinske srečke, 20 gld.	393-—
„ južne železnice 3%	343 55	Ljubljanske srečke	69-—
„ južne železnice 5%	121-—	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	269-—
„ dolenskih železnice 4%	—	Akcije Ferdinandove sav. želez., 1000 gl. st. v.	5800-—
Kreditne srečke, 100 gld.	391-—	Akcije tržaškega Lloyd, 500 gl.	868-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	510-—	Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	89-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	48-—	Splošna avstrijska stavbinska družba	144-—
Ogerskega	25-—	Montanska družba avstr. plan.	416-—
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	16-10	Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	432-—
Rudolfove srečke, 10 gld.	58-—	Papirnih rubljev 100	253-—